

BETÆNKNING**Afgivet af Lovudvalget****vedrørende****Forslag til: Inatsisartutbeslutning om at Grønlands Selvstyre tiltræder anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om dansk indfødsret.****Afgivet til forslagets 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai

Medlem af Inatsisartut Rachel H. Ingemann, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 15. oktober 2020 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Lov om dansk indfødsret regulerer, hvordan og under hvilke betingelser man kan erhverve dansk indfødsret; altså statsborgerskab.

Med forslaget sættes en række ændringer af loven om dansk indfødsret i kraft for Grønland. Det drejer sig om ændringer, som med virkning for Danmark blev gennemført i 2014, 2015 og 2016, men som endnu ikke gælder for Grønland.

Forslaget har således til formål at sikre, at reglerne for, hvordan og under hvilke betingelser man kan erhverve dansk statsborgerskab, er de samme overalt i staten; d.v.s. i alle rigsdele.

Forslaget medfører følgende ændringer i gældende ret:

- De gældende regler om automatisk tab af dansk indfødsret (statsborgerskab) ved erhvervelse af fremmed statsborgerskab ophæves.

- De gældende regler om krav om løsning fra fremmed statsborgerskab ved afgivelse af erklæring om dansk indfødsret ophæves.
- Erhvervelse af dansk indfødsret ved fødslen for børn født uden for ægteskab i udlandet, hvis barnets far er dansk statsborger.

Efter gældende bestemmelser erhverver et barn, som er født i udlandet uden for ægteskab, kun dansk indfødsret, hvis moderen er dansk statsborger.

Herefter erhverver et barn dansk indfødsret ved fødslen, hvis enten moderen eller faderen har dansk statsborgerskab – uafhængigt af om forældrene er gift, og uafhængigt af om barnet fødes i udlandet.

- Samlevende par ligestilles med ægtepar i relation til videregivelse af dansk indfødsret ved adoption.

Herefter erhverver et udenlandsk barn under 12 år, dansk statsborgerskab, hvis barnet adopteres af et ægtepar eller et samlevende par, hvor mindst den ene er dansk statsborger. Tilsvarende gælder, hvis barnet adopteres af en enlig dansk statsborger.

- Et barn, hvis mor ikke er dansk statsborger, men hvis medmoder er dansk statsborger, erhverver dansk indfødsret ved fødslen.

En medmoder er en kvinde i et lesbisk forhold, der er juridisk – men ikke biologisk – forælder til et barn, som er blevet til ved hjælp af kunstig befrugtning.

Reglerne om medmoderskab findes i børneloven, som imidlertid endnu ikke er sat i kraft for Grønland.

- Indførelse af krav om den anden forælders samtykke, som betingelse for at et barn erhverver dansk indfødsret, når en af barnets forældre erhverver dansk indfødsret.

Hvis en forælder til et barn erhverver dansk indfødsret, erhverver den pågældendes børn under 18 år, som udgangspunkt også dansk indfødsret (forudsat at de er bosat her i riget). Hvis barnet er undergivet fælles forældremyndighed, har man dog i praksis gjort barnets erhvervelse af dansk indfødsret betinget af, at den anden forælder samtykker.

Med forslaget lovfæstes denne praksis.

- Indførelse af en bestemmelse om, at det ved tildeling af indfødsret ved lov (naturalisation) i loven kan fastsættes, at et barn af den pågældende ikke er omfattet af tildelingen af indfødsret. Bestemmelsen tager sigte på børn, som har begået kriminalitet.

Hvis en forælder til et barn erhverver dansk statsborgerskab, erhverver den pågældendes børn under 18 år, som udgangspunkt også dansk statsborgerskab (forudsat at de er bosat her i riget). I sager om naturalisation (erhvervelse af statsborgerskab ved lov) har man dog i praksis stillet krav om, at barnet ikke har begået kriminalitet. (Visse former for kriminalitet udløser en karens-periode, mens andre former for kriminalitet helt afskærer barnet fra at erhverve dansk statsborgerskab).

Hvis barnet ikke opfylder dette krav, fastsættes det i den lov, hvorved forælderen tildeles dansk statsborgerskab, at barnet ikke er omfattet.

Yderligere medfører forslaget bl.a. følgende ændringer:

- Indførelse af regler om afholdelse af udgifter for oversættelse af udenlandske dokumenter til brug for behandlingen af en sag om dansk indfødsret, om deltagelse i DNA-undersøgelse og afholdelse af udgifter hertil, samt bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved foretagelse af DNA-undersøgelse.
- Indførelse af regler om bl.a. gebyr ved afgivelse af erklæring om dansk indfødsret.
- Indførelse af betaling af gebyr ved indgivelse af ansøgning om bevis for og bevarelse af danske statsborgerskab og forhøjelse af gebyret ved indgivelse af ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation (erhvervelse af statsborgerskab ved lov).
- Indførelse af mulighed for at benytte politiet til afhøring af en ansøger om dansk indfødsret ved naturalisation (erhvervelse af statsborgerskab ved lov), såfremt det er af betydning for sagen.
- Indførelse af regler om overgang til obligatorisk digital selvbetjening ved ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation (erhvervelse af statsborgerskab ved lov).

2. Udvalgets behandling af forslaget

2.1 Hvordan kan man få statsborgerskab i henhold til gældende regler:

I henhold til grundlovens § 44, stk. 1, kan ingen udlænding opnå dansk indfødsret (d.v.s. statsborgerskab) på anden måde end ved lov. Det sker i praksis ved, at folketinget 2 gange om

året vedtager lovforslag om tildeling af indfødsret til bestemte navngivne personer. Om opnåelse af dansk statsborgerskab ved lov anvendes betegnelsen ”naturalisation”.

Grundlovsbestemmelsen er ikke til hinder for, at der ved lov fastsættes bestemmelser om, at dansk indfødsret automatisk opnås, når bestemte krav er opfyldt, f.eks. når et barn fødes af forældre, som har dansk indfødsret.

Grundlovsbestemmelsen anses heller ikke at være til hinder for, at der ved lov fastsættes bestemmelser om, at udlændige kan erhverve dansk indfødsret ved at erklære, at de opfylder de betingelser, som i loven er fastsat for opnåelse af dansk indfødsret. Sådanne bestemmelser er fastsat i lov om dansk indfødsret.

2.1.1 Statsborgerskab ved erklæring:

De nedenfor nævnte persongrupper kan erhverve dansk statsborgerskab ved erklæring til Rigsombuddet. Dette sparer personerne for en noget langvarig ekspedition, som erhvervelse af statsborgerskab ved naturalisation (altså ved lov) kan være. Erklæring indgives på en særlig blanket. Herefter indgives erklæringen sammen med de deri nævnte dokumenter til Rigsombuddet. Såfremt betingelserne er opfyldt, modtager ansøgeren et bevis på at være dansk statsborger. Alle andre kan søge dansk statsborgerskab ved naturalisation.

a) Nordiske statsborgere, jf. § 3:

En nordisk statsborger kan få dansk statsborgerskab ved erklæring, når personen:

- er fyldt 18 år, men endnu ikke 23 år,
- på erklæringstidspunktet har bopæl her i riget,
- har haft bopæl her i riget i sammenlagt mindst 10 år, heraf sammenlagt mindst 5 år inden for de sidste 6 år
- er ustraffet og ikke idømt foranstaltninger efter straffelovens kapitel 9, og ikke er sigtet for en straffelovsovertrædelse.

b) Endvidere kan erklæring afgives af personer, der:

- har erhvervet statsborgerskab i et nordisk land på anden måde end ved naturalisation,
- er fyldt 18 år
- har haft fast bopæl her i riget de sidste 7 år, og
- ikke i løbet af denne tid er idømt frihedsstraf eller foranstaltninger, der kan sidestilles med frihedsstraf.

c) Børn:

Erhverver en person dansk statsborgerskab ved erklæring, tilkommer statsborgerskabet også den pågældendes barn, herunder adoptivbarn, medmindre det udtrykkeligt er angivet, at barnet ikke skal være omfattet. Det er en forudsætning, at:

- den erklærede har del i forældremyndigheden over barnet,
- at barnet er ugift,
- at barnet er under 18 år, og
- at barnet er bosat her i riget.

For et adoptivbarn er det ligeledes en betingelse, at adoptionen har gyldighed efter dansk ret.

d) Personer bosat i riget, der skal generhverve dansk statsborgerskab:

Har en person, der fra fødslen har erhvervet dansk statsborgerskab og som har boet her i riget indtil det fyldte 18. år, mistet sit danske statsborgerskab, kan personen generhverve sit statsborgerskab ved erklæring til Rigsombuddet, såfremt personen har boet her i riget de sidste 2 år.

Endvidere kan en person, der har mistet dansk statsborgerskab og derefter vedblivende har været statsborger i et nordisk land, generhverve sit statsborgerskab, når personen efter at have taget fast bopæl her i riget afgiver erklæring herom til Rigsombuddet.

2.1.2 Statsborgerskab ved naturalisation

For at få dansk statsborgerskab skal man opfylde en række betingelser, f.eks. vedrørende selvforsørgelse, ophold i Danmark, danskundskaber og viden om Danmark, og udestående gæld til det offentlige.

2.2. Hvad medfører den foreslåede ændring i praksis?

Anordningen betyder, at danske statsborgere, bosat i Grønland, der ønsker at erhverve et fremmed statsborgerskab, kan gøre dette uden at fortabe deres danske statsborgerskab. De skal i den anledning ikke foretage sig noget i forhold til de danske myndigheder.

Det vil dog afhænge af lovgivningen i det land, hvor vedkommende ønsker at erhverve statsborgerskab, om dobbelt statsborgerskab accepteres, eller om der eventuelt stilles krav om løsning fra dansk statsborgerskab. Danske statsborgere kan efter anmodning til Udlændinge- og Integrationsministeriet fortsat under visse betingelser blive løst fra deres danske statsborgerskab.

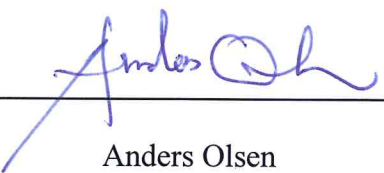
Anordningen betyder endvidere, at udenlandske statsborgere bosat i Grønland, der ønsker at erhverve dansk statsborgerskab, ikke længere vil blive stillet over for et dansk krav om løsning. Det vil dog afhænge af lovgivningen i det land, hvor vedkommende i forvejen har statsborgerskab, om dobbelt statsborgerskab accepteres, eller om vedkommende vil fortabe sit statsborgerskab i det pågældende land ved erhvervelsen af dansk statsborgerskab.

3. Udvalgets indstillinger

Udvalget tilslutter sig, at reglerne om statsborgerskab bør være de samme i hele rigsfællesskabet. På baggrund af 1. behandlingen finder udvalget anledning til at præcisere, at Grønland naturligvis selv vil skulle fastsætte egne regler om statsborgerskab, når Grønland forlader rigsfællesskabet og bliver en selvstændig stat.

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Anders Olsen
Formand

Mariane Paviassen
Næstformand

Aleqa Hammond

Rachel H. Ingemann

Stine Egede

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Anders Olsen
Formand

Aleqa Hammond

Mariane Paviasen
Næstformand

Aleqa Hammond

Rachel H. Ingemann

Stine Egede